

בעין ערי מקלט

1. דברים פרק יט

(א) כי ינברית יקונק אליהך את הגוים אשר יקונק אליהך נמו לך את ארצם וירשעם ויבטה בעריהם ובקביהם:

(ב) שלוש ערים פבדיל לך בתווך ארץך אשר יקונק אליהך נמו לך לרשותה:

(ג) פכו לך כזרק ושלשת את גבול הארץ אשר ינחלת יקונק אליהך והנה לנו שפה כל רצם:

(ד) וזה דבר קרכזם אשר ינשׁ שקה וכי אשר יפה את רעהו בבעל דעת והוא לא שנא לו משלם שלשם:

(ה) ואשר יבא את רעהו בעיר לחטב עזים ונתקה ידו בגרזו לכורת קצע ונשל כברזל מן קצע ומצא את רעהו נמת היא ינשׁ אל אמרת הערים האלה נתי:

(ו) פן ירדף גאל הקם אפרי קרכזם כי יחמו לבבו והשיגו כי ירקה כזרק ומקה נפש ולו אין משפט מעת כי לא שנא הוא לו מLETELL שולם:

(ז) על פן אנסי מצוק לאמר שלוש ערים פבדיל לך: ס

(ח) אם ירחב יקונק אליהך את גובלך כאשר נשבע לאבותיך וنمو לך את כל הארץ אשר דבר למת לאבותיך:

(ט) כי תשמר את כל הארץ הנותנת לך שפה אשר אנסי מצוק סיום לאחבה את יקונק אליהך ולכלת בקרביו כל הימים ונספח לך עוד שלוש ערים על כשלש האלה:

(י) ולא ישפֶך כי נקי בכרב הארץ אשר יקונק אליהך נמו לך נחלת והינה עלייך זמים: ס...

2. בדבר פרק לה

(ט) ונדבר יקונק אל משה לאמר:

(י) דבר אל בני ישראל ואמרך אליהם כי אם עבריהם את הירדן ארצה קטעו:

(יא) והקריםם لكم ערים ערי מקלט תהינה לך להם ונס שפה רצץ מפה נפש בשגגה:

(יב) וכיו لكم הערים למקלט מוגלול ולא ימות הארץ עד עמדו לפני הארץ למשפט:

(ג) וקערים אשר פנתנו שיש ערי מקלט תהינה לך:

(יד) את שלוש הערים תפנו מעבר לירדן ואת שלוש הערים תפנו הארץ קטעו ערי מקלט תהינה:

(טו) לבני ישראל ולגדר ולתושב בתוכם תהינה שלוש הערים הארץ למקלט לנו שפה כל מפה נפש בשגגה:

3. יהושע פרק כ

(ט) אלה יהיו ערי המועצה לכל בני ישראל ולאחר הארץ בתוכם לנוס שפה כל מפה נפש בשגגה ולא יموت ביד גאל הקם עד עמדו לפני הארץ: פ

4. רמב"ם הלכות רוצה ושמירת הנפש פרק ח הלכה א

מצוות עשה להפריש ערי מקלט שני +דברים י"ט ב' + שלוש ערים תבדיל לך, ואין ערי מקלט נוהגות אלא בארץ ישראל.

5. ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה קפב

וממצוות הקפ"ב היא שצונו להבדיל שערי מקלט כדי שייהיו מוכנות למכה נפש בשגגה ושיתוקן הדרך אליהם ויישרו אותה ולא יעוזבו בה מה שימנע הבורה מלרוץ והוא אמרו יתעלה (שם יט) תכין לך הדרך ושלשת את גבול הארץ. וכבר

התבראו משפטי מצוחה זו בסנהדרין ומכות (ב וב'ב) וشكلים (רפ"א ובכיה"מ) וסוטה. וכבר זכרנו (סוף מא' קעוי) אמרם ערי מקלט אין נוהגות אלא בארץ:

6. ספרי זוטא בדבר פרק לה פסוק כת

בכל מושבותיכם. בחוץ הארץ, יכול אף ערי מקלט יהו נוהגות בארץ ובחוץ הארץ, ת"ל אלה, הדיינין נוהгин בארץ ובחוץ הארץ, וערי מקלט אין נוהגת אלא בארץ.

7. רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ד הלכה ד

אין אחת מערי מקלט נעשית עיר הנדחת שנאמר באחד שעריך, ולא ירושלים נעשית עיר הנדחת לפי שלא בתחוםה שלש עיריות הנדחות זו בצד זו, אבל אם היו מרוחקות עשו.

8. כספ' משנה הלכות עבודה זרה פרק ד הלכה ד

אין אחת מערי מקלט וכו'. כתב הראב"ד א"א לא ידעתו וכו' השבטים נתנו אותם מחלקיהם עכ"ל. ודעת רבינו שמאחר שננתנו אותם מחלקיהם ואיןם מיוחדים לנטוגים לא קרין בהו שעריך:

9. מדרש תנאים לדברים פרק יט פסוק י

מןני מה טעמו של דבר מגיד ולא ישפך דם נקי מגיד הכת' שם לא כיוונת את הדרכם ולא התקנת את האיסטראות מעלה אבוי עלייך שכל הדמים שנשפכו כאלו את שפכתם לכך נאמר ולא ישפך דם נקי:

10. חזקוני דברים פרק יט

(א) כי יכritis אחר שהשלים לפרש דברי המועננים הזכיר טהרת הארץ מתוועבות המועננים ומהכרתת הכנעניים ומטומאת דם נקי.

11. ספרי זוטא במדבר פרק לה פסוק יא

תהיינה. אל יעשו עיר הנדחת:

12. כספ' משנה הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ח הלכה א

[א] מצות עשה להפריש ערי מקלט וכו' ואין ערי מקלט נהוגת אלא בארץ ישראל. מפורש בכתב פרשת מסעי את שלוש הערים תנתנו מעבר לירדן ואת שלוש הערים תנתנו בארץ כנען ומה שנינו בסיפורינו אין לו אלא שיקולות בארץ כנען בחוץ' מלמן ת"ל תהinya צ"ל זה"ק אין לי אלא שיקולות אלא לבני הארץ לבני חוץ' מלמן א"ג חו"ל קרי לעבר הירדן:

13. תלמוד בבלי מסכת הוריות דף ג עמוד א

אמר רב אסי: ובהוראה הילך אחר רוב יושבי ארץ ישראל, שנאמר: +מלכים א' ח+ ויעש שלמה בעת היה את הג' וכל ישראל עמו קהל גדול מלובוא חמת עד נחל מצרים לפניו ה' אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום, מכדי כתיב וככל ישראל עמו, קהל גדול מלובוא חמת עד נחל מצרים למה לי? שמע מינה: הגי הוא דאיקרי קהל, אבל הנה לא איקרי קהל.

14. העמק דבר דברים פרק יט פסוק ב

"רישבת בעריהם ובכתייהם", והעמדו על ידיעה בורהו איזו עיר דאית' על פי שבחו מודעת אנושי.
(ד) והוא נ' שונא נ' מה שאין כן אם הוא שונאי, אי אפשר לדעת אם הוא "בבלי"
דעתו, ואולי הערים בהה להכותו نفسه.
אמנם: יפה מגואר הדם, שלא יכול' לעבור את הנבול בבל' רשות מנהיגי הארץ. אבל לא כן, אלא דוקא "בתוך הארץ". וכבר ביארנו בספר שמות (יח,טו)^ט דמצאות שבתורה עצ'ג שיש בהן טעם ותכלית לפי

15. מדרש אגדה (בובר) דברים פרשת ואתחנן פרק ד סימן מא

או יבדיל משה שלוש ערים. אמר משה רבינו ע"ה אעפ"י שאלה שבעבר הירדן אינם קולות עד שייהיו אותם בארץ כנען מפורשות, אעפ"כ מצוה הבאה לידי אקיינה.